

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.004.02.2016
P/16/058

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/058 - Zapobieganie bezdomności zwierząt.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu.
Kontrolerzy	Krzysztof Płoszewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98620 z dnia 14 stycznia 2016 r. (dowód: akta kontroli str.: 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Suchy Las, ul. Szkolna 13, 62-002 Suchy Las, nazywany dalej „Urzędem”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Wojtera – Wójt Gminy Suchy Las ¹ , nazywany dalej Wójtem. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, Urząd w latach 2014 – 2015 prawidłowo wykonywał zadania w zakresie zapobiegania bezdomności zwierząt.

W uchwalanych przez Radę Gminy Suchy Las (nazywana dalej „Radą Gminy”) Programach opieki nad bezdomnymi zwierzętami ujęto wszystkie elementy wymagane przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt³. Dla ograniczenia liczby bezdomnych zwierząt, Urząd podejmował skuteczne działania w celu upowszechnienia ich sterylizacji i kastracji, wprowadzono także obowiązek znakowania psów i umieszczenia ich danych w międzynarodowej elektronicznej bazie. Określono wymagania wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych oraz zasady ewidencjonowania, znakowania i humanitarnego traktowania tych zwierząt, które skutecznie egzekwowano.

W Schronisku, do którego przekazywano wylapywane psy, była przygotowana wystarczająca liczba miejsc. Zawierane przez Gminę z podmiotami prowadzącymi gabinety weterynaryjne umowy na wykonywanie zabiegów sterylizacji, kastracji i opieki weterynaryjnej nad bezdomnymi zwierzętami oraz współfinansowanie sterylizacji i kastracji psów i kotów posiadających właścicieli, były prawidłowo przygotowane i realizowane. Wydatki poniesione na zapobieganie bezdomności skutkowały znaczącym zmniejszeniem liczby zwierząt bezdomnych oraz przyczyniły się do zmniejszenia wydatków na opiekę nad tymi zwierzętami.

W Urzędzie nie podjęto natomiast działań mających na celu określenie przez Radę Gminy w formie uchwały wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz schroniska dla bezdomnych zwierząt,

¹ Pan Grzegorz Wojtera pełni funkcję Wójta Gminy od dnia 12 listopada 1998 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej bądź ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dz. U. z 2013 r., poz. 856 ze zm.

mimo że obowiązek przyjęcia takiej uchwały wynikał z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁴. Nieprawidłowość ta nie miała jednak istotnego wpływu na ocenę skontrolowanej działalności.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ustalenie i realizacja programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt

A. Przygotowanie i uchwalenie Programów

Opis stanu faktycznego

1.1. Na podstawie art. 11a ustawy o ochronie zwierząt, w związku z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁵, Rada Gminy corocznie, w wymaganym terminie określała w drodze uchwały *Programy opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Suchy Las (nazywane dalej „Programami”)*⁶. Programy te miały zastosowanie do wszystkich bezdomnych zwierząt domowych⁷, w szczególności do psów i kotów wolno żyjących⁸ oraz zwierząt gospodarskich. Zadania priorytetowe tych programów obejmowały:

- 1) zapewnienie bezdomnym⁹ zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt;
- 9) elektroniczne znakowanie (czipowanie) zwierząt, w szczególności psów.

Zgodnie z art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt Wójt, przed przyjęciem przez Radę Gminy uchwał w sprawie Programów na lata 2014 i 2015, przekazywał projekty Programów Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Poznaniu, kołom łowieckim¹⁰ oraz Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami w Poznaniu, w celu zaopiniowania. Adresaci pozytywnie zaopiniowali przedkładane projekty Programów.

(dowód: akta kontroli str.: 12-26)

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm., nazywana dalej „ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach”.

⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 ze zm., nazywana dalej „ustawą o samorządzie gminnym”.

⁶ Program na rok 2014 Rada Gminy przyjęła uchwałą Nr XLV/495/14 w dniu 27 marca 2014 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego w dniu 23 kwietnia 2014 r. pod pozycją 2676. Program na rok 2015 Rada Gminy przyjęła uchwałą Nr V/45/15 w dniu 31 marca 2015 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 kwietnia 2015 r. pod pozycją 2823.

⁷ W programach podano, że pod pojęciem zwierząt domowych rozumiano zwierzęta tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem, w jego domu lub odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka jako jego towarzysza.

⁸ W programach podano, że pod pojęciem kotów wolno żyjących rozumiano koty urodzone lub żyjące na wolności – żyjące w otoczeniu człowieka w stanie dzikim.

⁹ W programach podano, że pod pojęciem zwierząt bezdomnych rozumiano zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały.

¹⁰ Projekt Programu przekazano Wojskowemu Kołu Łowieckiemu „Sokół” w Poznaniu, kołom łowieckim „Drop” w Biedrusku i „Lis” w Złotnikach oraz Zarządowi Okręgowemu Polskiego Związku Łowieckiego w Poznaniu.

1.2. Koordynatorem Programów był Wójt za pośrednictwem referatu ochrony środowiska Urzędu. W omawianych Programach podano, że:

- zapewnienie bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy Suchy Las (nazywanej dalej „Gminą”) miejsca oraz opieki nad nimi w schronisku dla bezdomnych zwierząt w Obornikach¹¹ (nazywanego dalej „Schroniskiem”) Urząd realizuje na podstawie zawartego porozumienia w sprawie powierzenia tego zadania - Gminie Oborniki (nazywanego dalej „Porozumieniem”), z zastrzeżeniem możliwości przekazania tego zadania Związkowi Międzygminnemu „Schronisko dla Zwierząt – Schronisko”, natomiast miejsca dla bezdomnych zwierząt gospodarskich zapewnia Referat Ochrony Środowiska Urzędu (nazywany dalej „referatem ochrony środowiska”), poprzez wskazanie gospodarstwa rolnego z siedzibą w Golęczewie¹²,
- poszukiwania nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt realizują Schronisko oraz referat ochrony środowiska Urzędu,
- usypiania ślepych miotów zwierząt przez lekarza weterynarii na koszt Urzędu dokonuje Schronisko i wyznaczony przez Urząd lekarz weterynarii,
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt realizują Schronisko i wyznaczony przez Urząd lekarz weterynarii¹³,
- odłowione bezdomne zwierzęta przewożone będą do Schroniska, a w przypadku zwierząt rannych do zakładów leczniczych, z którymi Gmina podpisała wcześniej umowy na ich leczenie¹⁴,
- odłowione bezdomne zwierzęta gospodarskie przewożone będą do wskazanego wyżej gospodarstwa rolnego,
- w przypadku ustalenia właściciela lub posiadacza schwytanego zwierzęcia w trakcie przeprowadzania wylapywania bezdomnych zwierząt, koszty jego pobytu w Schronisku oraz zapewnienia mu w tym czasie opieki weterynaryjnej poniesie jego posiadacz w wysokości wynikającej z kalkulacji kosztów Schroniska,
- sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie, Urząd będzie realizował poprzez zakup i wydawanie dla nich karmy społecznym opiekunom (karmicielom), którzy są zarejestrowani w referacie ochrony środowiska Urzędu oraz poprzez finansowanie leczenia chorych zwierząt z przychodnią weterynaryjną¹⁵.

B. Realizacja działań wynikających z Programu

1.3. Zgodnie z ustaleniami Programów ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację i kastrację zwierząt domowych, w szczególności psów i kotów realizują:

- Schronisko poprzez obligatoryjne przeprowadzanie tych zabiegów u psów przyjętych do Schroniska, z wyjątkiem przeciwwskazań z uwagi na wiek lub stan zdrowia,
- referat ochrony środowiska poprzez finansowanie (u dziko żyjących kotów) lub dofinansowanie tych zabiegów w zakładach leczniczych, z którymi Gmina zawarła stosowną umowę,

¹¹ W Programach podano prowadzone przez Gminę Oborniki Schronisko – „Azorek”, Oborniki – ul. Łopatyńskiego 1.

¹² Miejscowość na terenie Gminy Suchy Las.

¹³ W Programach wskazano konkretny gabinet weterynaryjny na terenie Gminy.

¹⁴ W Programach wskazano konkretny gabinet weterynaryjny z terenu Gminy.

¹⁵ W Programach podano przychodnię weterynaryjną z którą Urząd zawarł umowę na leczenie chorych zwierząt – „Animal Center” z siedzibą w Poznaniu.

- referat ochrony środowiska poprzez prowadzenie akcji zachęcających właścicieli psów i kotów zamieszkujących na terenie Gminy do wykonywania tych zabiegów w zakładzie leczniczym, z którym zawarto stosowną umowę oraz poprzez zapewnienie dofinansowania w wysokości 50% kosztów sterylizacji i kastracji¹⁶.

Środki na realizację zadań wynikających z Programów, zabezpieczone w rocznych budżetach Gminy, przedstawione zostały w załącznikach do uchwał w sprawie Programów. Podzielone one zostały na finansowanie zadań przez referat ochrony środowiska¹⁷ (w wysokości 19 000 zł w 2014 r. i 25 000 zł w 2015 r.) oraz przez Schronisko¹⁸ (w wysokości 66 000 zł w 2014 r. i 40 800 zł¹⁹ w 2015 r.).

(dowód: akta kontroli str.: 4-11, 27-37)

Na podstawie uchwały Rady Gminy z dnia 20 października 2008 r. w sprawie *Regulaminu rejestracji i znakowania psów, zachowania względów bezpieczeństwa przez właścicieli i posiadaczy zwierząt domowych oraz wyłapywania bezdomnych zwierząt na terenie gminy Suchy Las*²⁰ (nazywanego dalej „Regulaminem rejestracji”), właściciele nieruchomości mają obowiązek m.in.:

- dokonywania na własny koszt właściciela zwierzęcia rejestracji i trwałego oznakowania psów przez wyznaczonych przez Urząd lekarzy weterynarii poprzez wszczęcie elektronicznego identyfikatora pod skórę psa²¹,
- ponoszenia opłat związanych z posiadaniem psa w wysokości określonej odrębną uchwałą Rady Gminy²² - w uchwale zwolniono z tych opłat osoby, które nabyły psy ze Schroniska,
- zaszczepienia psa przeciw wściekliznie,
- prawidłowego sprawowania opieki nad psami i innymi domowymi zwierzętami oraz zapobiegania powstaniu zagrożenia bezpieczeństwa lub uciążliwości dla otoczenia (np. wyprowadzenie psów na spacer możliwe jest tylko na smyczy, a psów ras groźnych w kagańcu).

Ponadto w Regulaminie rejestracji zobowiązano właścicieli nieruchomości, w szczególności w zabudowie wielorodzinnej, do podejmowania niezbędnych działań w celu ograniczenia populacji kotów wolnobytuujących (działania te mają być wspierane finansowo w miarę możliwości przez Urząd). W przypadku sterylizacji kota lub psa posiadacz zwierzęcia może otrzymać zwrot 50% kosztów zabiegu, po

¹⁶ Dofinansowanie kosztów sterylizacji i kastracji psów przysługuje właścicielom, którzy oznakowali elektronicznie psa oraz poddali go szczepieniom przeciwko wściekliznie. Ilość kotów wolno żyjących poddana zabiegom sterylizacji i kastracji finansowanym przez Gminę w 100% wyniosła: w 2012 r. – 12, w 2013 r. – 25, w 2014 r. – 35, w 2015 r. – 38. Ilość zabiegów sterylizacji i kastracji psów i kotów posiadających właścicieli, dofinansowana przez Gminę w wysokości 50% kosztów wyniosła: w 2013 r. – 1 pies i 8 kotów, w 2014 r. – 3 psy i 8 kotów, w 2015 r. – 12 psów i 27 kotów.

¹⁷ W Programach dla referatu ochrony środowiska określono następujące zadania: elektroniczne znakowanie zwierząt, prowadzenie akcji sterylizacji i kastracji na terenie gminy, zapewnienie opieki zwierzętom gospodarskim, zapewnienie opieki weterynaryjnej całodobowej w przypadkach zdarzeń drogowych, podejmowanie interwencji w sprawach kotów wolno żyjących, finansowanie usypiania ślepych miotów zwierząt z terenu gminy, działania informacyjno-edukacyjne, sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi poprzez dokarmianie, sterylizację, kastrację i leczenie.

¹⁸ W Programach określono następujące zadania dla Schroniska: elektroniczne znakowanie zwierząt, sterylizację i kastrację zwierząt przyjętych do Schroniska, zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu gminy, zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w Schronisku, usypianie ślepych miotów zwierząt przebywających w Schronisku, działania informacyjno-edukacyjne.

¹⁹ Ponadto wniesiono w 2015 r. opłatę w wysokości 4 750 zł za utrzymanie pięciu psów umieszczonych w Schronisku z poprzedniego roku.

²⁰ Uchwała Nr XXVII/222/2008 ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 listopada 2008 r. pod poz. 3430.

²¹ Rejestracja mikroczipów w użytkowanej przez Urząd bazie (Safe Animal) dokonywana była przez Urząd, lekarzy weterynarii oraz przez Schronisko.

²² W latach objętych kontrolą roczna opłata za posiadanie psa wynosiła 40 zł. Opłatę tę ustalono uchwałą nr XLIII/454/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie *wprowadzenia opłaty od posiadania psów, ustalenia jej wysokości, terminów płatności i zwolnień od tej opłaty*, która została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z dnia 8 stycznia 2014 r. pod poz. 141.

okazaniu rachunku wystawionego przez lekarza weterynarii, w miarę posiadanych przez Gminę środków finansowych zabezpieczonych w jej budżecie na ten cel.

W omawianej uchwale upoważniono i zobowiązano Straż Gminną²³ w Suchym Lesie (nazywaną dalej „Strażą”) do kontroli i egzekwowania powyższych obowiązków, a naruszenie postanowień tej uchwały podlegało karze grzywny, przewidzianej w art. 10 ust. 2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

(dowód: akta kontroli str.: 45-49, 135-136, 285, 293)

Urząd korzystał z bazy o nazwie SAFE ANIMAL (Międzynarodowa Baza Danych)²⁴, do której dane o oznakowanych elektronicznie psach wprowadzali lekarze, którzy znakowali psy i Schronisko. W bazie podany były: nr oznakowania (czipa), imię psa, rodzaj i kolor sierści, wielkość zwierzęcia, jego rasa, imię i nazwisko właściciela z jego adresem z terenu Gminy oraz data rejestracji, a w przypadku zgonu zwierzęcia, data wyrejestrowania. Baza danych umożliwiała wyszukanie właściciela psa po numerze oznakowania. Na dzień 31 grudnia 2015 r. w bazie były zarejestrowane 924 psy z terenu Gminy. Pełen rejestr obejmował 1041 psów, a z bazy tej wypisano (głównie psy zdechłe) – 117 psów.

(dowód: akta kontroli str.: 106, 134, 200)

1.4. W *Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Suchy Las*²⁵, (nazywanym dalej „Regulaminem”), określono m.in. wymagania wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych²⁶, zasady ich ewidencjonowania, znakowania i humanitarnego traktowania. Do prowadzenia kontroli wypełniania obowiązków określonych w Regulaminie wyznaczona została Straż Gminna w Suchym Lesie lub osoby upoważnione przez Wójta Gminy.

Wyłapywanie bezpańskich psów prowadziła Straż²⁷. Informacje dotyczące bezpańskich zwierząt uzyskiwane były przez strażników poprzez zgłoszenia telefoniczne²⁸ do Straży (do jej siedziby lub na całodobowy numer komórkowy jej radiowozu) od mieszkańców i pracowników Urzędu, poprzez zgłoszenia bezpośrednie do strażników w trakcie wykonywania przez nich czynności służbowych na terenie gminy oraz zgłoszenia mailowe przekazywane na stronę internetową Straży. Odławiane przez Straż zwierzęta poddawane były sprawdzaniu przy pomocy czytnika oznakowania (czipa). W przypadku ustalenia właściciela, psy odwożono do właściciela. W przypadku braku czipa, Straż próbowała ustalić właściciela poprzez zapytania kierowane do mieszkańców. W przypadku nieustalenia właściciela, psy przewożono do Schroniska, a ich przekazanie odbywało się całodobowo. Fakt odłowienia zwierzęcia odnotowywany był w notatnikach służbowych strażników oraz książce interwencji Straży. Z tych

²³ Straż Gminna funkcjonowała w strukturze Urzędu, a jej Regulamin ustalił Wójt Gminy zarządzeniem nr 90/2011 z dnia 5 sierpnia 2011 r. w sprawie *Regulaminu Straży Gminnej Gminy Suchy Las*.

²⁴ Prowadzona baza danych należy do ogólnoeuropejskiego systemu European Pet Network z siedzibą w Brukseli skupiającego bazy danych z terenu całej Europy, w których zarejestrowanych jest łącznie około 55 mln zwierząt. Polskie bazy wspomnianych podmiotów dostępne są dla wszystkich lekarzy weterynarii oraz pracowników administracji publicznej.

²⁵ Załącznik do uchwały nr XXXIX/394/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 26 września 2013 r. ogłoszonej w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z dnia 23 października 2013 r. pod poz. 5711.

²⁶ Zobowiązano właścicieli lub opiekunów zwierząt do zachowania środków ostrożności zapewniających ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku.

²⁷ Na wyposażeniu Straży Gminnej były: dwa chwytaki (arkany) z bezpiecznymi pętlami pozwalającymi na łatwe wypięcie złapanego zwierzęcia (jeden o rękojeści długości 90 cm - dla zwierząt agresywnych o wzmocnionej rękojeści, drugi o długości 120 cm), rękawice skórzane z zarekawnikami skórzanymi przedłużanymi do łokcia osoby obsługującej, klatka metalowa samozatraskowa do transportu zwierząt, dwie obroże wraz ze smyczami do prowadzenia zwierząt, samochód marki Renault Kangoo z metalową konstrukcją i stałą przegrodą oddzielającą przedział ładunkowy od kabiny pasażerskiej.

²⁸ Nr telefonów zamieszczane były w każdym wydaniu Gazety Sucholeskiej oraz na stronie internetowej Urzędu i Straży.

zdarzeń sporządzane były notatki służbowe²⁹, na których składali podpisy strażnicy i w zależności od sytuacji - właściciel zwierzęcia po jego przekazaniu, bądź pracownik Schroniska po dostarczeniu do Schroniska. Sporządzane były kwartalne sprawozdania z przeprowadzonych czynności i przekazywano je do Urzędu.

(dowód: akta kontroli str.: 116-131, 137-182, 221-238, 275-280)

1.5. Urząd podejmował działalność informacyjno-popularyzatorską mającą na celu zapobieganie bezdomności zwierząt oraz informował o obowiązkach właścicieli zwierząt domowych w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych poprzez liczne publikacje w lokalnej prasie³⁰ oraz druk ulotek. W ramach tych działań m.in. prezentowano zdjęcia psów ze Schroniska oczekujących na adopcję oraz kotów będących w rękach prywatnych właścicieli, inicjowano akcje zbiórki darów dla Schroniska (zakup karmy, przedmiotów niezbędnych w pracy Schroniska), popularyzowano akcje „otwartych drzwi” w Schronisku w celu zapoznania się z właściwą opieką nad psem. Informowano także o konieczności i terminach szczepień przeciw wściekliznie, wnoszenia opłat z tytułu posiadania psa oraz miejscach ich znakowania (czipowania), o wysokości mandatów za brak nadzoru nad psami i podejmowanych interwencjach w sprawie złego traktowania zwierząt. Ponadto przedstawiano osiągnięcia w walce z bezdomnością zwierząt oraz postępy w budowie nowego schroniska Związku Międzygminnego „Schronisko dla zwierząt” w Skalowie. W ramach współpracy ze szkołami Urząd wspólnie z samorządami uczniowskimi organizował zbiórkę karmy dla psów ze Schroniska.

Urząd współdziałał z organizacjami zajmującymi się ochroną zwierząt, np. z Fundacją „Zwierzęta i my” z siedzibą w Poznaniu w zakresie bezpłatnej kastracji i sterylizacji kotów oraz Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami Oddział Oborniki³¹. Zabiegi te były realizowane w ścisłej współpracy z wolontariuszami, którzy opiekowali się kotami po przeprowadzonych zabiegach oraz kotami chorymi (w przytuliskach, które znajdowały się w miejscach zamieszkania wolontariuszy). Urząd wspomagał wolontariuszy z terenu Gminy poprzez zakup karmy dla dziko żyjących kotów i klatek do ich odławiania (np. w celu szczepień oraz kastracji i sterylizacji).

(dowód: akta kontroli str.: 39-44, 81-87, 115, 135-136, 196-199, 211-213, 249-274, 292)

Zgodnie z przyjętą przez Radę Gminy uchwałą³², właściciele psów adoptowanych ze Schroniska byli zwolnieni z opłaty „za posiadanie psa”. Uchwała zaczęła obowiązywać od dnia 22 stycznia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str.: 48)

1.6. W poszczególnych latach liczba bezdomnych zwierząt (psów) odławianych na terenie Gminy wyniosła: w 2012 r. – 105 zwierząt, w 2013 r. – 167, w 2014 r. – 138, a w 2015 r. – 82 zwierzęta. Liczba bezdomnych zwierząt przekazanych do Schroniska wyniosła: w 2012 r. – 103 zwierzęta, w 2013 r. – 48, w 2014 r. – 22, a w 2015 r. – 27 zwierząt (tj. w porównaniu z rokiem 2012 nastąpił spadek o ok. 74%)³³. Znaczna różnica pomiędzy liczbą zwierząt bezdomnych wyłapanych

²⁹ Z faktu przekazania psów do Schroniska, strażnicy każdorazowo sporządzali notatkę służbową, w której odnotowywano miejsce i godzinę złapania psa, formę zgłoszenia, opis psa oraz potwierdzenie jego przyjęcia przez pracownika Schroniska.

³⁰ Urząd wydawał kolorowy miesięcznik „Gazeta Sucholeska” przeznaczony dla mieszkańców gminy o nakładzie 4500 egzemplarzy.

³¹ Liczbę wolnożyjących kotów poddanych sterylizacji i kastracji przedstawiono w przypisie nr 16. Zabiegi te wykonywano na koszt Urzędu.

³² Uchwała nr XLII/454/13 Rady Gminy Suchy Las z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia opłaty od posiadania psów, ustalenia jej wysokości, terminów płatności i zwolnień od tej opłaty, ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z dnia 8 stycznia 2014 r. pod poz. 141.

³³ W styczniu 2016 r. Straż Gminna przewiozła do nowego Schroniska w Skalowie trzy bezpańskie psy.

a przekazanych do schroniska w latach 2012 – 2015 wynikała m.in. z możliwości szybkiego znalezienia właściciela (opiekuna) i zwrócenia mu wyłapanego psa, co z kolei było skutkiem wykorzystania czipów, którymi oznakowane były zwierzęta.

Na sfinansowanie pobytu zwierząt w Schronisku Urząd poniósł w poszczególnych latach następujące wydatki: w 2012 r. – 110 000 zł, w 2013 r. – 60 000 zł, w 2014 r. – 34 100 zł, a w 2015 r. – 43 800 (tj. w porównaniu z rokiem 2012 nastąpił spadek o 60%). Wydatki Urzędu na zabiegi sterylizacji i kastracji zwierząt³⁴ wyniosły: w 2012 r. – 4 215 zł, w 2013 r. – 3 857 zł, w 2014 r. – 4 408 zł, a w 2015 r. – 7 996 zł³⁵ (tj. w porównaniu z rokiem 2012 nastąpił wzrost o 81%), a na zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych: w 2012 r. - 2 370 zł, w 2013 r. – 2 950 zł, w 2014 r. – 8 000 zł, a w 2015 r. - 4 625 zł. Ponadto Urząd ponosił koszty druku promocyjnych artykułów w gminnej „Gazecie Sucholeskiej” oraz plakatów i ulotek w wysokości od 500 do 1 200 zł rocznie. Łącznie wydatki Urzędu na opiekę nad zwierzętami wyniosły: w 2012 r. – 117 112 zł, w 2013 r. - 67 387 zł, w 2014 r. - 47 348 zł, a w 2015 r. – 57 581 zł.

(dowód: akta kontroli str.: 39-44a, 107-114, 185-186, 194, 201, 208-209, 212-220, 249-274, 281)

Urząd ponosił także wydatki na działalność Straży i wypłatę dodatków strażnikom Straży za odławianie bezpańskich psów i dostarczanie ich do Schroniska. Zarządzeniem³⁶ Wójta wprowadzono taryfikator dla strażników Straży za odławianie bezpańskich zwierząt. W latach 2014-2016 (do końca stycznia) do Urzędu nie wpłynęły skargi na brak lub spóźnioną reakcję na obecność bezdomnych zwierząt na terenie Gminy.

Za brak nadzoru nad zwierzętami Straż wystawiła w 2014 r. 138 mandatów na łączną kwotę 6 900 zł, w tym 18 za brak oznakowania (czipów), a w 2015 r. 82 mandaty na łączną kwotę 4 100 zł, w tym 7 za brak oznakowania³⁷.

(dowód: akta kontroli str.: 132, 196, 210)

1.7. Pracownicy Urzędu oraz Straż podejmowali interwencje np. w przypadku złego traktowania psów, porzuconych szczeniaków albo kotów.

(dowód: akta kontroli str.: 115, 137, 153, 170, 175, 196-197, 201, 259, 264-266)

Wyłapywanie bezdomnych zwierząt prowadziła w sposób stały Straż zgodnie z ustaleniami Programów (punkt 1.4. niniejszego wystąpienia). Urząd (jak również lekarze wykonujący znakowanie psów i Schronisko) wprowadzał dane o oznakowanych elektronicznie psach do bazy (punkt 1.3. niniejszego wystąpienia).

1.8. Urząd ułatwiał warunki bytowania dla kotów wolno żyjących w miejscach ich dotychczasowego schronienia. Pomoc Gminy kotom wolno żyjącym, głównie w piwnicach budynków mieszkalnych, polegała na: zakupie i wydawaniu karmy społecznym opiekunom (karmicielom) takich kotów, pełnym finansowaniu leczenia zwierząt oraz ich sterylizacji i kastracji w przychodniach weterynaryjnych.

³⁴ Pełne finansowanie przez Urząd (w 100%) znakowania, kastracji i sterylizacji bezdomnych zwierząt oraz dopłata 50% dla zwierząt posiadających właścicieli.

³⁵ Wzrost wydatków w 2015 r. na znakowanie, sterylizację i kastrację zwierząt wynikał z faktu, że do roku 2014 zabiegi te wykonywał gabinet weterynaryjny w Poznaniu (ponieważ nie było ofert na te zabiegi z terenu Gminy), a w 2015 r. gabinet z Suchoego Lasu (co skutkowało łatwiejszym dostępem dla właścicieli zwierząt).

³⁶ W zarządzeniu nr 44/2013 Wójta Gminy Suchy Las z dnia 26 lutego 2013 r. w sprawie zmian w Regulaminie Wynagradzania Pracowników Urzędu określono dodatek za odłowienie (jednego) bezpańskiego zwierzęcia i dostarczenie go do właściciela (udokumentowane grzywną mandatową) w wysokości 200 zł, a w przypadku dostarczenia go do pomiotu odbierającego (za pokwitowaniem), w wysokości 50 zł. Z tego tytułu wypłacono strażnikom w 2014 r. - 34 598 zł, a w 2015 r. – 21 333,69 zł.

³⁷ Straż Gminna wystawiała mandaty na podstawie art. 77 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2015 r., poz. 1094 ze zm.).

Gmina zawarła umowy z przedsiębiorcą działającym pod firmą Przychodnia Weterynaryjna ANIMAL CENTER w Poznaniu na wykonywanie zabiegów sterylizacji i kastracji kotów wolno żyjących oraz w miarę potrzeby na leczenie stacjonarne obejmujące: leczenie antybiotykami, szczepienia przeciw wściekliznie, odrobaczanie, opatrzenie ran, wrywanie zębów, oznakowanie kotów poddanych sterylizacji lub kastracji poprzez przycięcie końcówek uszu. Przewidziano także możliwość pobytu zwierzęcia po wykonanej sterylizacji (do 3 dni po zabiegu) oraz pomoc w wybranych przypadkach przy odławianiu i transporcie zwierząt w celu wykonania zabiegów. W umowach ustalono wynagrodzenie za wykonane zabiegi kastracji i sterylizacji.

(dowód: akta kontroli str.: 58-66)

1.9. We wprowadzeniu do corocznie uchwalanych Programów dokonywano analizy skuteczności zaplanowanych działań na rzecz zapobiegania bezdomności zwierząt oraz efektywności wydatków na ten cel przeznaczonych. Ponadto w okresowych sprawozdaniach Straży przedstawiano rezultaty podejmowanych działań.

dowód: akta kontroli str.: 5-6, 29-30, 106, 210, 249-274)

1.10. Na podstawie art. 74 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, Rada Gminy podejmowała corocznie uchwały³⁸ w sprawie powierzenia Gminie Oborniki zadania własnego w zakresie zapewnienia bezdomnym zwierzętom oraz zapobieganiu bezdomności z terenu Gminy Suchy Las. W uchwałach tych określono środki finansowe pokrywające pełne koszty wykonania tych zadań, w 2014 r. na kwotę 66 000 zł, a w 2015 r. na kwotę 47 000 zł.

(dowód: akta kontroli str.: 50-57, 92-93)

W dniu 11 września 2003 r. Rada Gminy podjęła uchwałę³⁹ w sprawie powierzenia Gminie Kostrzyń Wielkopolski zadania publicznego polegającego na budowie i eksploatacji międzygminnego schroniska dla bezdomnych zwierząt we wsi Skąłowo. W uchwale tej powierzono Gminie Kostrzyń Wielkopolski pełnienie funkcji inwestora przy budowie schroniska dla bezdomnych zwierząt, a po wybudowaniu – jego eksploatację. W dniu 20 sierpnia 2014 r. Wojewoda Wielkopolski w obwieszczeniu z 20 sierpnia 2014 r.⁴⁰ ogłosił tekst jednolity Statutu Związku Międzygminnego „Schronisko dla zwierząt”, nazywanego dalej „Związkiem”. Według tego Statutu, uczestnikami Związku jest 11 gmin⁴¹, których zadaniem jest tworzenie warunków niezbędnych do utrzymania porządku i czystości w gminach oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom poprzez budowę i eksploatację międzygminnego schroniska. W Statucie ustalono m.in., że uczestnicy ponoszą koszty działalności Związku w formie składki członkowskiej proporcjonalne do liczby mieszkańców ustalonej na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy, wnoszonej w terminie do dnia 31 marca danego roku.

Zgromadzenie Związku w uchwale⁴² z dnia 19 października 2015 r. ustaliło składkę członkowską na rok 2016 stanowiącą iloczyn kwoty 4,00 zł i liczby mieszkańców na dzień 31 grudnia 2015 r.⁴³, która przeznaczona jest na utrzymanie Biura Związku oraz Schroniska dla Zwierząt w Skąłowie. Zgodnie z omawianą uchwałą w ramach

³⁸ Uchwały Rady Gminy Suchy Las: nr XLIII/476/14 z dnia 30 stycznia 2014 r. i nr III/23/15 z dnia 29 stycznia 2015 r.

³⁹ Nr XV/126/203.

⁴⁰ Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z dnia 20 sierpnia 2014 r. pod pozycją 4601.

⁴¹ Czerwonak, Kleszczewo, Komorniki, Kostrzyń, Kórnik, Mosina, Pobiedziska, Puszczykowo, Suchy Las, Swarzędz i Nekla.

⁴² Uchwała Nr IV/14/2015 w sprawie określenia wysokości rocznej składki członkowskiej na 2016 roku i terminu jej płatności.

⁴³ W wykazie liczby osób w poszczególnych rejonach Gminy Suchy Las podano, że na terenie Gminy zameldowanych na pobyt stały było na dzień 31 grudnia 2015 r. - 15 797 mieszkańców, a wynikająca stąd wysokość składki członkowskiej na rzecz Związku za 2016 r. wynosi 63 188 zł.

składki Gmina ma zapewnione 17 miejsc dla psów, a w przypadku przekroczenia tej ilości, stawka dzienna pobytu dodatkowego psa w schronisku wyniesie 10 zł.

(dowód: akta kontroli str.: 94-106)

W 2014 r. Urząd przekazał na rzecz Związku składkę bieżącą (członkowską) w wysokości 15 268 zł oraz składkę inwestycyjną (na budowę nowego Schroniska) w wysokości 194 208,96 zł, a w 2015 r. odpowiednio: 15 494 zł i 144 249,14 zł.

(dowód: akta kontroli str.: 239-249)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że w Programach na kolejne lata nie określono mierników osiągnięcia zaplanowanych celów i zadań ujętych w ich § 3, co mogło ułatwić precyzyjną ocenę stopnia ich realizacji. Zgodnie bowiem z pkt II.B.6 *Standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych*⁴⁴, cele i zadania należy określać jasno, a ich wykonanie monitorować za pomocą wyznaczonych mierników. Zaleca się również przeprowadzanie oceny realizacji celów i zadań przy uwzględnieniu kryterium oszczędności, efektywności i skuteczności. NIK dostrzegając niewiążący charakter standardów wskazuje, że ich właściwe stosowanie może mieć pozytywny wpływ na zapewnienie realizowania przyjętych przez Gminę celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Jest to – w myśl art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴⁵ – obowiązkiem Wójta, będącego jednocześnie, zgodnie z art. 33 ust. 1 i 3 ustawy o samorządzie gminnym⁴⁶ kierownikiem Urzędu, w którego strukturze znajduje się również bezpośrednio nadzorowana przez Wójta (§ 15 ust. 3 pkt 6 i § 21 pkt 9 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu⁴⁷) Straż Gminna, realizująca ujęte w Programach zadania.

Zastępca Wójta wyjaśnił m.in., że realizowane systematycznie przez Gminę od kilku lat działania miały na celu ograniczenie przekazywania wyłapywanych zwierząt do schroniska i cel ten był głównym wskaźnikiem realizacji Programów, mimo że wskaźników tych wprost nie przyjęto. W efekcie doprowadzono m.in. do czterokrotnego spadku liczby psów przekazywanych do Schroniska oraz zmniejszenia kosztów wyłapywania zwierząt na skutek upowszechniania i dofinansowywania zabiegów ich sterylizacji i kastracji. Zastępca Wójta zapewnił jednocześnie, że zostanie dokonana kolejna analiza działań w tym zakresie, a właściwe wskaźniki będą sformułowane.

(dowód: akta kontroli str.: 286-287)

2. Niektóre postanowienia Programów w latach 2014-2015 nie były w pełni realizowane:

2.1. W Programach podano, że odławianie bezdomnych psów i innych zwierząt prowadzone będzie w sposób stały w odniesieniu do pojedynczych zgłoszeń o błąkających się zwierzętach bez opieki oraz okresowy, nie rzadziej niż raz na pół roku w odniesieniu do całej gminy (§ 8 ust. 3). Faktycznie w okresie objętym kontrolą nie przeprowadzono okresowego odławiania bezdomnych zwierząt.

(dowód: akta kontroli str.: 4-11, 27-36, 137-182, 185-186, 201, 202-205)

2.2. W uchwale Rady Gminy w sprawie rejestracji i znakowania psów ustalono, że rejestr psów prowadzony jest przez Urząd w formie elektronicznej stałej lokalnej bazy danych oraz kartoteki (§ 3). Faktycznie Urząd wprowadzał dane

⁴⁴ Załącznik do Komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z 16.12.2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, Dz. Urz. Min. Fin. z 2009 r., Nr 15, poz. 84.

⁴⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

⁴⁶ Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 ze zm.

⁴⁷ Załącznik do zarządzenia Wójta nr 50/2015 z 31 marca 2015 r.

o oznakowanych elektronicznie psach do bazy o nazwie SAFE ANIMAL (Międzynarodowa Baza Danych) i nie prowadził odrębnie kartotek.

(dowód: akta kontroli str.: 45-47, 134, 200)

Wójt zapewnił, że powyższe zapisy będą uaktualnione przy uchwalaniu kolejnych lub modyfikacji dotychczasowych uchwał obowiązujących w przedmiotowych sprawach.

(dowód: akta kontroli str.: 202-205)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie ustalenie i realizację przez Urząd programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania ich bezdomności.

Ocena częściowa

Opis stanu faktycznego

2. Zlecenie zadań określonych w Programie podmiotom zewnętrznym oraz nadzór nad ich realizacją

2.1 W latach 2014-2016 (do końca stycznia) Wójt nie wydawał zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami (tj. ich wylapywania) i na prowadzenie dla nich schronisk. Do Urzędu nie wpływały wnioski o wydanie tego rodzaju zezwoleń. Urząd nie wyznaczał okresów odławiania bezpańskich zwierząt. Zadania te realizowała Straż w sposób ciągły, w reakcji na zgłaszane interwencje.

(dowód: akta kontroli str.: 202-207, 280)

2.2. W zawartych przez Gminę Suchy Las z Gminą Oborniki Porozumieniach⁴⁸ w sprawie powierzenia zadania własnego w zakresie zapewnienia opieki nad bezdomnymi zwierzętami z terenu Gminy oraz zapobiegania ich bezdomności postanowiono, że w ramach wnoszonej opłaty bezdomne zwierzęta będą:

- umieszczane w Schronisku (będą dla nich zabezpieczone miejsca pobytu⁴⁹),
- poddane obowiązkowej kastracji i sterylizacji zwierząt przekazywanych do Schroniska oraz usypianiu ślepych miotów od nich pochodzących,
- trwale oznakowywane za pomocą czipa w sposób umożliwiający ich identyfikację,
- dostarczane przez Straż Gminną w oparciu o dokument pokwitowania przyjęcia psa z pieczęcią i podpisem przyjmującego
- oraz że Schronisko będzie zobowiązane do poszukiwania nowych właścicieli zwierząt.

Umowa ze Schroniskiem nie zawierała postanowień dotyczących prawa własności przekazanych psów.

Schronisko do którego dostarczane były bezdomne psy było jednostką budżetową i zostało wprowadzone do rejestru Powiatowego Lekarza Weterynarii w Obornikach. Na realizację przedmiotowego zadania Gmina przekazała dotację do budżetu Gminy Oborniki w wysokości 66 000 zł w 2014 r. i 45 550 zł w 2015 r.

Burmistrz Obornik przekazywał corocznie Wójtowi Gminy Suchy Las rozliczenie dotacji celowej na dofinansowanie przyjmowania bezpańskich psów. W rozliczeniu dotacji celowej na realizację omawianego zadania podano, że w 2014 r. wykorzystano 34 100 zł⁵⁰, a w 2015 r. – 43 800 zł⁵¹. Niewykorzystane środki⁵² zostały zwrócone przez Gminę Oborniki. W rozliczeniu tym prawidłowo, zgodnie ze stanem faktycznym (m.in. z wcześniejszymi miesięcznymi informacjami Schroniska

⁴⁸ Punkt 1.2. i 1.10 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁴⁹ W Porozumieniach na 2014 r. określono limit przyjęcia bezdomnych psów na 60 zwierząt, a w 2015 r. na 34 zwierzęta.

⁵⁰ W rozliczeniu dotacji celowej otrzymanej na realizację zadania przyjmowania psów ujęto 9 psów będących na stanie Schroniska – przyjętych jeszcze w 2013 r. i 22 psy przyjęte w 2014 r.

⁵¹ W rozliczeniu dotacji celowej otrzymanej na realizację zadania przyjmowania psów ujęto 5 psów będących na stanie Schroniska – przyjętych jeszcze w 2014 r. i 27 psów przyjętych w 2015 r.

⁵² Niewykorzystane środki z dotacji celowej wyniosły w 2014 r. - 31 900 zł, a w 2015 r. - 1 750 zł.

o przyjętych psach i informacjami Straży o psach tam przekazanych⁵³), przedstawiono wyliczenie otrzymanych wcześniej od Gminy zaliczek, podając koszty na które składała się opłata stała i zmienna za przyjęcie i utrzymanie psów⁵⁴.

(dowód: akta kontroli str.: 50-57, 107-114, 133, 185-186, 200, 283-284, 294-300)

2.3. Z terenu Gminy do Schroniska bezdomne psy przekazywała Straż Gminna⁵⁵. Z faktu przekazania każdego psa do Schroniska, Straż sporządzała notatki służbowe, co opisano w punkcie 1.4. niniejszego wystąpienia. Spośród 31 psów (22 w 2014 r. i 9 w 2013 r.) przyjętych z terenu Gminy Suchy Las do Schroniska, w 2014 r. do adopcji przekazano 26 psów, trzy psy zdechły, a dwa psy zwrócono właścicielowi. Spośród 32 psów (27 w 2015 r. i 5 w 2014 r.) przyjętych z terenu Gminy Suchy Las do Schroniska, w 2015 r. do adopcji przekazano 32 psy, w tym jednego psa właściciel zwrócił do Schroniska, a jeden pies zdechł. Psy ze Schroniska przekazywano nowym właścicielom na podstawie umów adopcyjnych zawieranych pomiędzy Schroniskiem i adoptującym. W umowie adopcyjnej charakteryzowano psa (jego imię, płeć, rasę, umaszczenie, cechy szczególne), ustalano obowiązki adoptującego w zakresie prawidłowej opieki nad zwierzęciem, zastrzegano dla Schroniska prawo do przeprowadzenia inspekcji w nowym miejscu jego pobytu i pouczano nowego właściciela psa o odpowiedzialności karnej w przypadku złego traktowania zwierzęcia wynikającej z postanowień ustawy o ochronie zwierząt.

(dowód: akta kontroli str.: 107-115, 137-180, 181-186, 194)

2.4. Gmina zawarła umowy z osobami prowadzącymi gabinety weterynaryjne na wykonywanie zabiegów sterylizacji i kastracji psów i kotów, których właściciele mieszkają na terenie Gminy oraz na usypianie ślepych miotów psów i kotów, a także na całodobową opiekę weterynaryjną w przypadku zwierząt bezdomnych⁵⁶.

(dowód: akta kontroli str.: 39-44a, 67-76)

Ponadto Gmina zawarła umowy z właścicielem gospodarstwa rolnego na przygotowanie miejsc dla bezdomnych zwierząt gospodarskich, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela oraz zapewnieniu im opieki weterynaryjnej⁵⁷.

(dowód: akta kontroli str.: 77-80, 90-91, 201)

Przy wyborze wykonawców na usługi weterynaryjne zlecane przez Urząd w zakresie wykonywania zabiegów sterylizacji i kastracji kotów wolno żyjących, sterylizacji i kastracji psów i kotów posiadających właścicieli, usypiania ślepych miotów oraz na całodobową opiekę weterynaryjną nad zwierzętami bezdomnymi, stosowano procedury konkursu ofert, zgodnie z obowiązującym w Urzędzie regulaminem zamówień publicznych⁵⁸. Rozliczenie tych usług następowało na podstawie

⁵³ Patrz punkt 1.4. i 2.3. wystąpienia pokontrolnego.

⁵⁴ W Porozumieniu na 2014 r. ustalono kwotę zryczałtowaną za przyjęcie psa w wysokości 1 100 zł od jednego zwierzęcia, a na 2015 r. ustalono kwotę zryczałtowaną jako koszt stały (opłacone prawo do korzystania z usług) za przyjęcie psa w wysokości 950 zł od jednego zwierzęcia, koszty zmienne w wysokości 250 zł od jednego zwierzęcia oraz za utrzymanie psów z poprzednich lat w wysokości 950 zł od jednego zwierzęcia.

⁵⁵ W 2014 r. spośród 22 psów przekazanych do Schroniska, 19 psów przekazała Straż Gminna oraz 3 psy Policja. W 2015 r. spośród 27 psów przekazanych do Schroniska, 25 psów przekazała Straż Gminna oraz 2 psy (porzucone szczeniaki) mieszkanka Gminy z pomocą Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, Oddział Oborniki.

⁵⁶ W ramach całodobowej opieki wykonawca zobowiązany był do: dojazdu na miejsce zdarzenia, poskromienia zwierzęcia, przeprowadzenia badań, udzielenia pierwszej pomocy, przetrzymania zwierzęcia przez okres do dwóch dni, a w przypadku konieczności usmierzenie zwierzęcia, podania niezbędnych leków o wartości do 100 zł. Ponadto umowa określała cennik za leczenie wykraczające poza udzielenie pierwszej całodobowej pomocy.

⁵⁷ W latach 2014-2015 nie było przypadku przekazania do omawianego gospodarstwa zwierząt gospodarskich, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka. Zawarta umowa dotyczyła gotowości gospodarstwa do świadczenia tej usługi.

⁵⁸ W Urzędzie obowiązywał *Regulamin udzielania zamówień publicznych, instrukcji obiegu dokumentacji w ramach zamówień publicznych oraz komisji przetargowej* przyjęty Zarządzeniem nr 26/2014 Kierownika Urzędu Gminy Suchy Las z dnia 3 czerwca 2014 r., który zastąpił zarządzenie nr 27/2012 Wójta gminy Suchy Las z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie

wystawionych przez wykonawców dla Urzędu faktur, które były sprawdzane przez pracowników referatu ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli str.: 214-218, 282, 290)

2.5. Pracownicy referatu ochrony środowiska sprawdzali spełnianie przez Schronisko warunków określonych w porozumieniu zawartym z Gminą Oborniki w zakresie zapewnienia bezdomnym zwierzętom odpowiednich warunków poprzez jego dwie wizytacje⁵⁹. W trakcie wizytacji dokonywano oględzin warunków bytowania psów (warunków sanitarnych boksów i bud, w których przebywały zwierzęta, wielkości placu wybiegów, dostępu do wody), ich stanu zdrowia i opieki weterynaryjnej. W wyniku prowadzonych wizytacji nie stwierdzono nieprawidłowości i pozytywnie oceniono wykonywane przez lekarza weterynarii zabiegi sterylizacji i kastracji oraz znakowania (czipowania) psów. Pozytywnie oceniono działania informacyjne Schroniska prowadzone w celu pozyskania nowych właścicieli dla psów, polegające na zamieszczaniu zdjęć psów gotowych do adopcji na portalu społecznościowym Facebook oraz na stronie internetowej placówki.

(dowód: akta kontroli str.: 187-189, 208-209, 290)

Ustalone
nieprawidłowości

W Urzędzie nie podjęto działań mających na celu określenie w formie uchwały Rady Gminy Suchy Las wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz schroniska dla bezdomnych zwierząt. Obowiązek podjęcia takiej uchwały wynikał z art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Jednocześnie w świetle treści art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, do zadań wójta należy w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady gminy.

Wyjaśnienia Wójta, który jako przyczyny niepodjęcia takiej uchwały wskazał m.in.: brak zainteresowania prowadzeniem tego typu działalności, nieskładanie wniosków o takie zezwolenia, ustalenie w Programie podmiotów gminnych odpowiedzialnych za tę działalność nie mogą uzasadniać odstąpienia od realizacji tego wciąż istniejącego, ustawowego obowiązku. Bez wpływu na ten obowiązek pozostają także uprzednio formułowane przez NIK wnioski o zmianę przepisów w tym zakresie⁶⁰, albowiem zmiana taka nie nastąpiła.

Wójt zobowiązał się do wywołania odpowiedniej uchwały przez Radę Gminy najpóźniej do końca kwietnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str.: 202-207)

Ocena cząstkowa

Urząd zapewniał skuteczne wyłapywanie bezdomnych zwierząt z terenu Gminy przez Straż Gminną i przekazywanie ich do Schroniska w Obornikach w ramach corocznie zawieranych porozumień międzygminnych. W Schronisku była przygotowana wystarczająca liczba miejsc dla bezdomnych zwierząt. W celu ograniczenia populacji bezdomnych zwierząt oraz opieki nad nimi Gmina zawierała umowy na wykonywanie zabiegów sterylizacji i kastracji oraz sprawowanie opieki weterynaryjnej nad tymi zwierzętami. Przy wyborze wykonawców na usługi weterynaryjne zlecane przez Urząd w tym zakresie stosowano procedury konkursu ofert, zgodnie z obowiązującym w Urzędzie regulaminem zamówień publicznych. Pracownicy Urzędu sprawdzali spełnianie przez Schronisko właściwych warunków opieki nad zwierzętami i przygotowania ich do adopcji. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała istotnego wpływu na skontrolowaną działalność.

regulaminu udzielania zamówień publicznych, instrukcji obiegu dokumentacji w ramach zamówień publicznych oraz komisji przetargowej.

⁵⁹ Udokumentowanych w postaci notatek służbowych dotyczących wizytacji w Schronisku, z dnia 17 kwietnia 2014 r. i 12 czerwca 2015 r.

⁶⁰ W informacji o wynikach kontroli 46/2013/P12/193/LBI „Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt”.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶¹, wnosi o podjęcie działań w celu przyjęcia przez Radę Gminy uchwały, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia marca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Krzysztof Płoszewski
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Tomasz Nowiński
Wicedyrektor

⁶¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096.